Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Головного управління статистики у Тернопільській області. URL: https://www.te.ukrstat.gov.ua
2. Регіональний ландшафтний парк «Дністер» у територіальній рекреаційній системі Поділля. Царик П., Царик Л. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. Тернопіль, 2022. № 1 (52). С. 136–142.
3. Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2027 року: Офіційне видання Тернопільської ОВА. Тернопіль, 2020. 112 с.

Наталія ЗАБЛОТОВСЬКА
кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії України та регіоналістики,

Роман ЗМІЙОВСЬКИЙ
здобувач магістерської освітньої програми
«Регіональний розвиток і просторове планування»,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСОБИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ МАМАЇВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Аналізуючи рекреаційно-туристичний потенціал Мамаївської громади, можемо відзначити наявність передумов для його розвитку. Природні ресурси, наявність мережі відпочинкових закладів та інфраструктури створюють сприятливі умови для розвитку туризму та рекреації. Незважаючи на досягнення у розвитку туристичної галузі у громаді, вона потребує подальшого росту та інвестицій. Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об’єктів культурної спадщини є стратегічно важливим. нами визначено напрямки пріоритетного розвитку туризму, куди слід спрямовувати інвестиції. Також важливим аспектом є зростання кількості туристичних та рекреаційних об’єктів у громаді. Розроблення SWOT та PEST-аналізу дозволяє отримати чітку картину перспектив та проблем у соціально-економічному, туристично-рекреаційному та інших сферах громади. Було врахований аналіз розвитку останніх років та Стратегічний план розвитку Мамаївської ТГ до 2030 року.

SWOT-аналіз Мамаївської територіальної громади вказує на ряд сильних сторін та можливостей, а також на проблемні аспекти, що потребують уваги. Серед сильних сторін можна виділити вигідне географічне розташування громади, протягом якого проходять міжнародні траси, наявність транспортних вузлів, розвинена

промисловість та сільське господарство, наявність історико-культурних пам'яток, екологічна чистота регіону та інше. Однак, присутні також слабкі сторони, такі як застаріла схема планування території, диспропорція в розвитку місцевого бізнесу, недостатній рівень інноваційної та туристичної інфраструктури, низький рівень сортування відходів та інші. З огляду на можливості, громаді відкриваються перспективи розвитку у напрямках створення туристичної та сільськогосподарської інфраструктури, покращення відносин з іноземними інвесторами, підтримки малого та середнього підприємництва та інше. Але на шляху до успішного розвитку стоять загрози, такі як депопуляція населення, політична та економічна нестабільність, втрата попиту на місцевий туризм та інші.

Отже, для досягнення успішного розвитку Мамаївської територіальної громади необхідно враховувати її потенціал, а також активно впроваджувати стратегічні заходи з мінімізації внутрішніх слабкостей та зовнішніх загроз. Відтак стає зрозумілим які наявні сильні сторони та слабкі громади і також можливості та загрози для Мамаївської територіальної громади в цілому. Для покращення стану туристично- рекреаційного комплексу громади мають бути враховані всі зазначені проблеми та загрози надалі. З грамотним підходом та усунення явних проблем у розвитку, громада зможе добитися досить високого рівня та потенціалу а також відноситись до одних з найкращих громад Чернівецької області. Стабільність управління як фактор відображає рівень політичної стабільності в громаді та довіру до місцевих владних структур. Наприклад, якщо в громаді існує постійність у складі та діяльності влади, це сприяє стабільному розвитку бізнесу та інвестиціям. У Мамаївській громаді владні структури вже кілька років демонструють стабільність, що сприяє позитивному економічному та соціальному розвитку.

Податкова політика впливає на рівень місцевих податків і зборів на бізнес є важливим економічним фактором. Наприклад, ставлення влади до оподаткування малого та середнього бізнесу може стимулювати або стримувати інвестиційні процеси. У Мамаївській громаді впроваджено податкові пільги для нових підприємств у сфері рекреації, що сприяє їхньому розвитку та приваблює інвесторів.

Регулювання цей фактор визначає вплив регуляторних норм та законів на розвиток громади. Зміни у законодавстві щодо земельних відносин можуть вплинути на можливості для розвитку саме туристично-рекреаційних проектів у Мамаївській громаді.

Що до інфраструктурних проектів то вони поступово получають та реалізацію саме від держави та місцевих влади яка може значно

покращити умови для життя та розвитку саме малого бізнесу. Будівництво дендропарку чи закладів відпочинку виведе на вищий рівень розвитку об'єктів для відпочинку та відповідно припливу туристів у громаду.

Економічні фактори дають вагому оцінку зростання рівня економічного розвитку, потенціалу громади та майбутнього зростання. Важливо залучати інвестиції та розвивати підприємців у суспільстві. Розвиток дозвілля в суспільстві сприяє е економічному зростанню, збільшує оборот місцевої економіки і створює нові робочі місця. Зайнятість у громаді значно знизить рівень безробіття, а нові можливості працевлаштування визначатимуть соціальну стабільність суспільства, а економічний ріст відіграє важливу роль у розвитку туризму з точки зору створення робочих місць для місцевого населення в сфері послуг, транспорту, торгівлі тощо. Вплив інфляції також відіграє невелику роль у споживчій діяльності жителів громади. Він може визначати рівень споживання товарів і послуг. Наприклад, стабільність цін на товари і послуги першої необхідності допомогла зберегти споживчий попит у Мамаївській громаді. Демографічні зміни а особливо якісний аналіз демографічних змін в громаді є важливим для розуміння складу та потреб населення. В подальшій перспективі якщо в Мамаївській громаді спостерігатиметься зростання кількості молоді то вона може значно вплинути на потреби у сфері освіти та розвитку молодіжних ініціатив.

Культурні та соціальні тенденції також є важливими тому, що збереження та підтримка культурних та соціальних традицій визначає ідентичність громади та сприяє соціальній єдності. До прикладу це можуть бути традиційні святкування, які зберігають культурні цінності та сприяють об'єднанню мешканців. Освітні та культурі заклади та їх доступність є важливим аспектом для розвитку інтелектуального та культурного потенціалу громади. В Мамаївській громаді діє мережа шкіл та культурних центрів, які сприяють освіті та розвитку творчих здібностей мешканців.

Соціальна відповідальність місцевих громадян та організацій у соціальних проектах та благодійних діях є важливим для зміцнення соціальної структури та підтримки малозабезпечених верств населення. Т громаді діють громадські організації, які активно залучаються до благодійних проектів та допомагають місцевим мешканцям у складних життєвих ситуаціях.

Традиції та звичаї в громаді є дуже важливими тому їх слід зберігати та передавати наступним поколінням. Традицій та звичаїв визначають культурну спадщину громади та сприяє формуванню її

ідентичності. В громаді проводяться щорічні культурно-просвітницькі заходи та святкування, де зберігаються традиційні обряди. Розвиток мистецтва та проведення культурних подій сприяють розвитку творчих здібностей та підтримці культурної спадщини громади. В Мамаївській громаді організовуються виставки, театральні постановки та концерти, які популяризують та збагачують культурне життя громади. Релігійні традиції та практики також впливають на культурне середовище громади та формують її цінності. В Мамаївській громаді проводяться релігійні святкові заходи, які є важливим елементом культурного життя місцевих жителів.

Отже, потенціал Мамаївської громади показує здатність в регіоні задовольняти внутрішні потреби населення у рекреаційних послугах.

Андрій КУЗИШИН
доктор географічних наук, професор,
декан географічного факультету,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В ПРОСТОРОВОМУ ВИМІРІ: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ

Соціальні проблеми є одним із найбільш складних і динамічних об'єктів дослідження сучасних суспільних наук. Їх виникнення та поширення визначаються комплексом економічних, демографічних, політичних, культурних та інституційних чинників, однак практично кожна соціальна проблема водночас має виразний просторовий вимір [1]. Бідність, безробіття, соціальна ізоляція, демографічне старіння, депопуляція, нерівність у доступі до освіти, медичних та соціальних послуг не розподіляються в просторі рівномірно. Вони концентруються в певних регіонах, громадах, населених пунктах або їх окремих частинах, формуючи територіальні осередки соціальної вразливості.

Саме тому суспільно-географічний підхід дає можливість перейти від констатації наявності соціальної проблеми до встановлення закономірностей її територіальної локалізації, концентрації, диференціації та взаємозв'язку із властивостями конкретного простору.

Важливе теоретико-методологічне підґрунтя такого підходу становлять напрацювання польського дослідника Т. Вітеса, який розглядає соціальні проблеми крізь систему географічних моделей їх пояснення [2]. Він наголошує, що тематичний спектр соціальних проблем, які досліджують географи, змінюється, тоді як самі групи